

Yurt dışı future (vadeli işlem) borsalarından elde edilen gelirlerin beyanı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.16.01-GVK 86-735
Tarih	24.02.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.16.01-GVK 86-735

24/02/2012

Konu : Yurt dışı future (vadeli işlem) borsalarından elde edilen gelirlerin beyanı.

İlgide kayıtlı dilekçenizde, Menkul Değerler A.Ş. nezdinde bulunan hesabınız üzerinden yurt dışındaki future (vadeli işlem) borsalarında işlemler yaptığınızı belirterek, söz konusu işlemler üzerinden tevkifata tabi tutulmaksızın elde ettiğiniz döviz cinsinden kazancınızın beyana tabi olup olmadığı ile beyan edilmesinde dikkate alınacak vergi oranlarının sorulduğu anlaşılmış olup Başkanlığımız görüşü aşağıda açıklanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında;

"1) Bankalar ve aracı kurumlar takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla;

a) Alım satımına aracılık ettikleri menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarının alış ve satış bedelleri arasındaki fark,

b) Alımına aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının itfası halinde alış bedeli ile itfa bedeli arasındaki fark,

c) Menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının tahsiline aracılık ettikleri dönemsel getirileri (herhangi bir menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracına bağlı olmayan),

d) Aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemlerinden sağlanan gelirler üzerinden % 15 oranında vergi tevkifatı yaparlar. 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki mükellefler ile münhasıran menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı getirileri ile değer artışı kazançları elde etmek ve bunlara bağlı hakları kullanmak amacıyla faaliyette bulunan mükelleflerden 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığınca belirlenenler için bu oran % 0 olarak uygulanır."

Hükmü yer almaktadır.

Aynı maddenin (13) numaralı fıkrasında da; "Bu maddede geçen menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı ifadesi, özel bir belirleme yapılmadığı sürece Türkiye'de ihraç edilmiş ve Sermaye Piyasası Kurulunca kayda alınmış ve/veya Türkiye'de kurulu menkul kıymet ve vadeli işlem ve opsiyon borsalarında işlem gören menkul kıymetler veya diğer sermaye piyasası araçları ile kayda alınmamış olsa veya menkul kıymet ve vadeli işlem borsalarında işlem görmese dahi Hazinece veya diğer kamu tüzel kişilerin ihraç edilecek her türlü menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracını ifade eder.

Bankaların ve aracı kurumların taraf olduğu veya bunlar aracılığıyla yapılan; belirli bir vadede, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte, ekonomik veya finansal göstergelere dayalı olarak düzenlenenler de dahil olmak üzere, para veya sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve döviz alım, satım, değiştirme hak ve/veya yükümlülüğünü veren vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri bu madde uygulamasında diğer sermaye piyasası aracı addolunur." hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükme göre,

- Türkiye'de ihraç edilmiş ve Sermaye Piyasası Kurulunca kayda alınmış ve/veya Türkiye'de kurulu menkul kıymet ve vadeli işlem ve opsiyon borsalarında işlem gören ya da

- Türkiye'de kurulu borsalarda işlem görmemekle birlikte Türkiye'de ihraç edilmiş ve Sermaye Piyasası Kurulunca kayda alınmış olanlar ile

- Türkiye'de ihraç edilmiş olsun veya olmasın Türkiye'de kurulu borsalarda işlem gören

menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları, geçici 67 nci madde kapsamında bulunan menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı sayılmaktadır.

Ayrıca, Sermaye Piyasası Kurulunca kayda alınmamış olsa veya menkul kıymet ve vadeli işlem borsalarında işlem görmese dahi Hazinece veya diğer kamu tüzel kişilerince ihraç edilecek her türlü menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı da geçici 67 nci madde kapsamında değerlendirilmektedir.

Bu çerçevede, yurtdışı organize borsalarda işlem gören türev ürünlerin, Türkiye'de ihraç edilmemiş ve Sermaye Piyasası Kurulunca kayda alınmamış olmaları, ayrıca Türkiye'deki vadeli işlem ve opsiyon borsalarında işlem görmemeleri sebebiyle, Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinde yer alan diğer sermaye piyasası araçları kapsamında değerlendirilmesi mümkün olmayıp, söz konusu türev ürünlerden elde edilen gelirler üzerinden aracı kurumca geçici 67 nci madde kapsamında tevkifat yapılmayacağı tabiidir.

Bu durumda, tam mükellef gerçek kişilerin yurtdışı organize borsalarda işlem gören türev ürünlerden elde etmiş oldukları menkul sermaye iradı niteliğindeki gelirlerin, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 86 ncı maddesinde belirtilen, tevkifat ve istisna uygulamasına konu olmayan menkul sermaye iratlarına ilişkin beyan haddini (2010 yılı için 1.090.-TL) aşması durumunda, tamamının yıllık beyanname ile beyan edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, anılan Kanunun mükerrer 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde ivazsız olarak iktisap edilenler ile tam mükellef kurumlara ait olan ve iki yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetleri hariç, menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından sağlanan kazançların değer artışı kazancı olarak vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

Aynı maddenin ikinci fıkrasında, bu maddede geçen "elden çıkarma" deyiminin, yukarıda yazılı mal ve hakların satılması, bir ivaz karşılığında devir ve temlik, trampa edilmesi, takası, kamulaştırılması, devletleştirilmesi, ticaret şirketlerine sermaye olarak konulmasını ifade ettiği, anılan maddenin üçüncü fıkrasında ise bir takvim yılında elde edilen değer artışı kazancının, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından sağlananlar hariç, 7.700 Türk Liralık kısmının gelir vergisinden müstesna olduğu hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun mükerrer 81 inci maddesinin birinci fıkrasında, "Değer artışında safi kazanç, elden çıkarma karşılığında alınan para ve ayınlarla sağlanan ve para ile temsil edilebilen her türlü menfaatlerin tutarından, elden çıkarılan mal ve hakların maliyet bedelleri ile elden çıkarma dolayısıyla yapılan ve satıcının uhdesinde kalan giderlerin ve ödenen vergi ve harçların indirilmesi suretiyle bulunur. Hâsılâtın ayın ve menfaat olarak sağlanan kısmının tutarı Vergi Usul Kanununun değerleme ile ilgili hükümlerine göre tayin ve tespit olunur. " hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca aynı maddenin yedinci fıkrasında ise, mal ve hakların elden çıkarılmasında iktisap bedelinin, elden çıkarılan mal ve hakların, elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere Devlet İstatistik Enstitüsünce belirlenen toptan eşya fiyat endeksindeki artış oranında artırılarak tespit edileceği, bu endekslemenin yapılabilmesi için artış oranının % 10 veya üzerinde olmasının şart olduğu hükme bağlanmıştır.

Buna göre, tam mükellef gerçek kişilerce, yurtdışı organize borsalarda işlem gören türev ürünlerin elden çıkarılmasından elde edilen kazançların ise yukarıdaki değer artışı kazancı hükümlerine göre vergilendirileceği tabiidir.

Diğer taraftan, Gelir Vergisi Kanununun 123 üncü maddesinde, "Tam mükellefiyete tabi mükelleflerin yabancı memleketlerde elde ettikleri kazanç ve iratlardan mahallinde ödedikleri benzeri vergiler, Türkiye'de tarh edilen Gelir Vergisi'nin yabancı memleketlerde elde edilen kazanç ve iratlara isabet eden kısmından indirilir.

Birinci fıkra hükmünce indirilecek miktar Gelir Vergisi'nin yabancı memleketlerde elde edilen kazanç ve iratlara isabet eden kısmından fazla olduğu takdirde, aradaki fark nazara alınmaz.

..."

hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıdaki hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, ikametgahınızın Türkiye'de bulunmasından bahisle, tam mükellefiyet esasında, Menkul Değerler A.Ş aracılığıyla, yurtdışı organize borsalarda işlem gören türev ürünlerden elde etmiş olduğunuz menkul sermaye iradı niteliğindeki gelirlerinizin, Gelir Vergisi Kanununun 86 ncı maddesi; söz konusu türev ürünlerin elden çıkarılmasından elde edilen kazançların ise değer artışı kazancı hükümlerine göre beyan edilmesi ve Kanunun 103 üncü maddesinde yer alan vergi tarifesine göre vergilendirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, yurt dışı piyasalarda elde edilen ve elde edildiği yıla ilişkin gelir vergisi beyannamesine dahil edilen gelirler üzerinden yine yurt dışında yapılan kesintilerin Gelir Vergisi Kanununun 123 üncü maddesinde belirtilen hükümler çerçevesinde, Türkiye'de tarh edilen gelir vergisinden mahsubu mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 14.09.2026